

**ONTWERP VAN DECREET TOT AFSCHAFFING VAN DE VOORAFGAANDE
MAGTIGING VOOR DE UITOEFENING VAN AMBULANTE OF
KERMISACTIVITEITEN EN TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 25 JUNI
1993 BETREFFENDE DE UITOEFENING EN DE ORGANISATIE VAN
AMBULANTE EN KERMISACTIVITEITEN**

Samenvatting

In de beleidsnota 2019-2024 van de Vlaamse minister bevoegd voor de Economie wordt de ambitie uitgedrukt om de regelgeving op het vlak van ambulante handel en kermisactiviteiten te actualiseren, de lokale autonomie te verhogen en beter in te spelen op nieuwe consumententrends op het vlak van markten. Verder wordt de wetgeving ambulante handel aangepast aan de nieuwe vennootschapswetgeving. Belangrijk is ook de inbedding in de wet van een verdere decentralisatie en verhoogde stedelijke autonomie. Tenslotte zorgt dit decreet ook voor een duidelijke administratieve vereenvoudiging door de afschaffing van de leurkaart en meer rechtszekerheid. Dit alles wordt ondersteund door een gelijklopend digitaliseringstraject.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

1. In de beleidsnota 2019-2024 van de Vlaamse minister bevoegd voor de Economie wordt de ambitie uitgedrukt om de regelgeving op het vlak van ambulante handel en kermisactiviteiten te actualiseren, de lokale autonomie te verhogen en beter in te spelen op nieuwe consumententrends op het vlak van markten. Verder wordt de wetgeving ambulante handel aangepast aan de nieuwe vennootschapswetgeving. Belangrijk is ook de inbedding in de wet van een verdere decentralisatie en verhoogde stedelijke autonomie. Tenslotte zorgt dit decreet ook voor een duidelijke administratieve vereenvoudiging en meer rechtszekerheid.
 2. Dit alles wordt ondersteund door een flankerend traject bij de hervorming van de wetgeving ambulante en kermisactiviteiten met focus op digitalisering van bij de handelaar en de gemeenten.
1. Markten en kermissen als integraal onderdeel van levendige, bedrijvige handelskernen

Het Vlaams Regeerakkoord beoogt het behoud van werklocaties en een verwevenheid van bedrijfsactiviteiten in de kernen van het woonwerkweefsel als bron van leefbaarheid en sociale cohesie. Het economisch beleid zet daarom volop in op bedrijvige kernen waar wonen, werken en winkelen elkaar onderling versterken, dit in goede afstemming van publieke functies zoals cultuurbeleving, maar ook onderwijs en opleiding.

Deze Vlaamse Regering zet zowel met de reguliere middelen als vanuit het programma Vlaamse Veerkracht sterk in op de aantrekkelijkheid van de handelskernen en het lokaal handelsapparaat.

Een integraal onderdeel hiervan is het ondersteunen van het gemeentelijk beleid gericht op markten en kermessen. Deze verdienen een volwaardige plaats binnen de bedrijvige kern. Vlaanderen wil kansen benutten om met markten en kermessen beter in te spelen op nieuwe consumententrends en nieuwe commerciële kansen te creëren. Daarbij wil Vlaanderen ook het zelfstandig beroep van ambulante handelaar en foorreiziger blijven erkennen.

De lokale markten spelen een belangrijke rol in onze maatschappij. Zowel op economisch vlak als op vlak van kernversterking. Ze zijn een ontmoetingsplaats, brengen een gevarieerd aanbod tot dicht bij de mensen en zijn een bevoorrechte plaats voor het uitproberen van nieuwe trends (bijv. foodtrucks, schoonheidstrucks).

Het inspelen op nieuwe consumententrends (avondmarkten, feestmarkten) zorgt voor een nieuwe dynamiek in de winkerkern die ook de aanwezige lokale handel en horeca ten goede komt. Een markt kan dus net dat evenement zijn om meer beleving in de winkerkern te krijgen. Beleving waar vele bezoekers tijdens hun uitstap naar op zoek zijn.

Het marktaanbod en de ambulante handel in het algemeen kan ook dienen als een oplossing voor andere maatschappelijke uitdagingen zoals een betaalbare voedselaanbieding in arme wijken of het evolueren naar een duurzaam, eerlijk en milieuvriendelijk voedselsysteem waar op lokaal niveau de band tussen de lokale producenten en de consument wordt versterkt.

Het is dus essentieel om de markten, de horeca en de buurtwinkels als een enig en uniek handelsaanbod te beschouwen dat de consument voor zich kan winnen. Samen vormen detailhandel, horeca en markten een belangrijke basis voor de lokale economie.

De kermiscultuur is één van de momenteel 64 erkende immaterieel-erfgoed-elementen of praktijken in Vlaanderen. Kermessen zijn de ideale kapstok om andere lokale activiteiten aan te koppelen zoals braderieën, jaar-, feest- en avondmarkten, rommelmarkten, waardoor een breder publiek bereikt wordt. De kermis brengt iedereen in een gemeente of stad op de been en kan verbindend werken.

Samen met de verschillende partners (VVSG, de steden en gemeenten, UNIZO, VOKA, de Beroepsfederaties ambulante handelaars en foorreizigers) nemen we initiatieven om ervaringsuitwisseling rond ambulante handel, markten en kermessen transparanter en meer afgestemd te maken en aanbevelingen te faciliteren m.b.t. digitale toepassingen ter ondersteuning van de verkoop en ook van het gemeentelijk beleid rond markten en kermessen.

Vanuit het programma Vlaamse Veerkracht, vanuit het beleid ruimtelijke economie en vanuit het beleid ondernemerschap willen we investeren om detailhandelsstraten interessant te maken, lokale handelaars digitaal matuur te maken, en te werken op verweving om de kern levendig te houden. We ondersteunen hierbij actief, onder andere via de VVSG, de capaciteitsopbouw bij gemeenten om een beleid rond bedrijvige kernen te kunnen voeren. Aandacht gaat hierbij naar de organisatie van individuele en collectieve begeleiding van gemeenten en disseminatie van goede praktijken, via de overlegtafels, de 'profploeg', de 'vitrine', 'van leegstaande naar verweven werklocaties' en de thematische overlegtafels VVSG rond detailhandel en bedrijfshuisvesting.

Op 12 maart 2021 keurde de Vlaamse Regering een eerste voorstel goed voor de aanwending van middelen Vlaamse Veerkracht voor het financieren van kernversterking. De beslissing betrof onder meer het voorzien van middelen voor een projectoproep om de gemeenten kosteloos te kunnen laten deelnemen aan een multidisciplinair begeleidingstraject onder de naam 'de profploeg' aangevuld met een vorm van collectieve begeleiding en kennisverspreiding rond goede praktijken van gemeenten én in de sector zelf, onder de naam 'de vitrine'. De profploeg spitst zich toe op individuele gemeenten. Om te vermijden dat de gecreëerde dynamiek nadien stil valt, zal er daarnaast ook geïnvesteerd worden in professioneel begeleide ervaringsuitwisseling tussen gemeenten die langduriger kan worden georganiseerd.

Het is een grote uitdaging voor gemeenten om op een goede manier de randvoorwaarden te creëren voor bruisende buurten en bedrijvige kernen, waar ook openbare markten en kermissen een plaats hebben en vervolgens in samenwerking met de lokale ondernemers, ambulante handelaars en foorreizigers ook de juiste acties op touw te zetten. Kritieke succesfactoren zijn onder meer een geïntegreerde visie, niet enkel een commercieel strategisch plan maar geïntegreerd met een visie op mobiliteit, parkeren, patrimonium & openbaar domein, ambulante handel, het evenwicht tussen wonen, winkelen en werken, rekening houdend met het lokale DNA en de demografische samenstelling.

De Vlaamse overheid subsidieert lokale investeringen om het lokaal ondernemerschap te bevorderen. Deze Vlaamse cofinanciering wordt voorzien als gemeenten een premie toekennen voor de aankoop en transformatie van (leegstaande) handelspanden en bedrijfsruimten in de kern. Deze aankopen moeten passen in een leegstandsbeleid of activeringsbeleid voor het kerngebied dat zorgt voor het behoud van betaalbare werklocaties en specifieke vestigingsmilieus, een beter functioneren van het handelsgebeuren m.i.v. de ondersteuning van de stedelijke logistiek, mogelijkheden rond vergroening, parkeren, voorzieningen (kinderopvang, toiletten...) en voor interessant gebruik, bijvoorbeeld n.a.v. evenementen, markten en kermissen. De maatregel blijft beperkt tot het duidelijk afgebakend kern(winkel)gebied en draagt concreet bij aan de versterking van de bedrijvige kern.

Op 25 februari 2022 keurde de Vlaamse regering een tweede pakket goed voor de aanwending van middelen Vlaamse Veerkracht voor het financieren van kernversterking. Met de subsidiemaatregel voor projecten die een duurzamere mobiliteit naar en in kernen tot doel hebben mikt de Vlaamse overheid op een beleidsomslag waarbij verschillende lokale diensten verondersteld worden om samen te werken. De ondersteuning van de gemeenten op vlak van benodigde competenties en heroriëntering van invalshoeken kan hier relevant zijn. Initiatieven zoals de profploeg spelen daar op in.

De Vlaamse overheid zet ook sterk in op innovatie in de detailhandel via onder andere het programma Internet ook uw Zaak, de begeleidingen in het contract ondernemerschap en innovatieversnelling met bijvoorbeeld de innovatiefora van Unizo, de Eerste Hulp bij Online Verkoop, de kennisdiffusieprojecten bij PXL inzake retail. In uitvoering van het Regeerakkoord en de beleidsnota Economie werden intussen al verschillende maatregelen genomen zoals de recente EFRO en smart cities-oproepen met onder andere aandacht voor Handelskernversterking.

De Vlaamse overheid wil ook maximaal bij te dragen tot een bruisende middenstand en horeca en een verwevenheid van bedrijfsactiviteiten in de kernen door sterk in te zetten op een meer gedigitaliseerd en datagedreven beleid vanuit de ambtenaren lokale economie, met een veralgemeend gebruik van data, via de ontwikkeling van een Smart Retail Dashboard.

De Vlaamse Provincies, OC West en de Vlaamse Federatie voor Ambulante Handel (VFAH) riepen de maand april 2022 uit tot Maand van de Markt. Deze promotieactie wordt financieel gesteund door het Agentschap Innoveren & Ondernemen en heeft als doel om de aantrekkingskracht van de markt te verhogen en zo een levendige handelskern te creëren.

Met deze actie willen we het bezoek aan de wekelijkse marktdag weer 'hedendaags' maken, jongere mensen aantrekken en tegelijk het aantal bezoekers aanzwengelen. Door hier een breder event van te maken in alle Vlaamse provincies, in nauwe samenwerking met de Vlaamse Federatie voor Ambulante Handel, creëren we meer draagvlak en een groter bereik en kunnen we verbindend werken, zowel op vlak van de marktkramers als tussen de provincies, steden en gemeenten.

2. Versterkte digitalisering van het gemeentelijk lokaal economisch beleid en van de ambulante handelaars en foorreizigers

Tegelijk met de hervorming van de wetgeving ambulante en kermisactiviteiten wordt een traject gestart om zowel de ondernemers (ambulante handelaars, foorreizigers) als de steden en gemeenten, die verantwoordelijk zijn voor de organisatie van de ambulante handel en kermissen, te ondersteunen. Centraal staat digitalisering, Internet of Things en open data.

We denken daarbij zowel aan informatie- en kennisdeling, opleidingen, de ontwikkeling als de brede uitrol van digitale toepassingen.

De volgende ideeën krijgen daarbij bijzondere aandacht:

- digitaal beheer van beschikbare standplaatsen, digitaal reserveringssysteem voor ambulante handelaars of kermisuitbaters
- koppeling van applicaties met Vlaamse bouwstenen zoals gebruikers- en toegangsbeheer
- lokale besturen zouden de controledocumenten ook via een centrale databank kunnen raadplegen:
 - o geen controle leurkaart meer maar rechtstreekse controle van actuele info van ondernemersgegevens in KBO;
 - o toepassing die ervoor zorgt dat ambulante handelaars of kermisuitbaters hun controledocumenten op één plaats kunnen opladen en beschikbaar stellen voor alle gemeenten waar ze actief (willen) zijn. (verzekeringspolissen burgerlijke aansprakelijkheid en brandrisico, een erkenning van het FAVV, een risicoanalyse, opstellingsinspectie, onderhoud en periodiek nazicht voor kermisattracties).

Een betrachting van een digitaal reserveringssysteem is ook om data te generen om het beleid en de promotie van de georganiseerde markten en kermissen te ondersteunen. Denken we bv. aan het actief kenbaar maken van het aanbod of de kramen/productaanbod die op een bepaald moment beschikbaar zal zijn op een bepaalde locatie (op een markt of op een standplaatsen op of langs het openbaar domein buiten de markt).

Voor het traject richting steden en gemeenten zal gebruik gemaakt worden van de mogelijkheden van :

- het project Overlegtafels Economie & Smart Cities;
- de oproepen City of Things (CoT) en;
- het Programma Innovatieve Overheidsopdrachten (PIO).

Het project 'Slimme Markten' waarvoor de stad Hasselt in de oproep City of Things 2021 én binnen PIO steun ontvangt voor het ontwikkelen van een smart city toepassing voor de gebruikers en bezoekers van lokale markten en dat vertrekt van de idee van een digitale toepassing van een maatwerkreserveringssysteem en interactief matchmaking marktplatform voor marktkraamhouders en marktbezoekers kan daarin een belangrijke rol spelen.

Verder ontvangt ook stad Halle steun binnen de oproep City of Things 2021 voor het project VISUALO (Veelzijdige InfoSchermen voor Updates en Acties van Lokale Ondernemers) kan ook voor de nodige boost zorgen.

VLAIO organiseerde via KPMG een marktverkenning om de al op de markt aanwezige toepassingen voor digitaal beheer van markten, kermissen na te gaan. VLAIO wil een breed opschalingstraject organiseren om de gemeenten met dergelijke tools te laten werken in het kader van de middelen Vlaamse Veerkracht City of Things. Meer specifiek wil VLAIO een groepsaankoop organiseren voor de Vlaamse gemeenten.

Voor het traject richting Ondernemers zal de bestaande ondersteuning voor ondernemers (internet ook uw zaak, contract ondernemerschap en innovatieversnelling, eerste hulp bij online verkoop, ...) gebundeld worden en in de kijker worden gezet, ook in wisselwerking met steden en gemeenten, naar de doelgroep van ambulante handelaars en foorreizigers toe.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

Het Vlaamse Gewest werd bevoegd voor de wetgeving ambulante handel na de zesde staatshervorming. De doelstelling van de huidige hervorming van de wetgeving is het administratief vereenvoudigen van de opstart van het beroep. Dit gebeurt meer concreet door het opheffen van de regelgeving rond de machtigingen ambulante handel en kermisactiviteiten (leurkaart) en het vereenvoudigen van de regelgeving van de occasionele niet-commerciële verkopen.

Via de voorliggende wijziging wordt ook meer rechtszekerheid geboden voor de marktkramer of foorreiziger door de verlenging van de minimumtermijn van de opzegging bij de definitieve opheffing van een standplaats met abonnement op de openbare markten en de openbare kermissen.

De wetgeving ambulante handel wordt hierbij aangepast aan de nieuwe vennootschapswetgeving door de maatschap als toegelaten vennootschapsvorm te erkennen.

De gemeenten krijgen bij deze wetswijziging ook meer bevoegdheden om een actief beleid te voeren.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

In voorbereiding van dit ontwerp van decreet zijn er informele en consultatiegesprekken geweest met UNIZO, VOKA, met de sectoren vertegenwoordigd door de Vlaamse Federatie Ambulante Handel, de Verdediging der Belgische Foorreizigers, het Vrij Nationaal Syndicaat der Foorreizigers, de Vereniging der Belgische Fournijveraars, de beroepsfederatie van kermisexploitanten Hand in Hand, met de steden en gemeenten vertegenwoordigd

door de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten en met de Unie van Erkende Ondernemingsloketten.

Impactanalyse

Het opheffen van de regelgeving rond leurkaarten en kermiskaarten

Krachtens art. 3 van de wet van 25 juni 1993 is de uitoefening van ambulante of kermisactiviteiten onderworpen aan een voorafgaande machtiging, uitgereikt door een ondernemingsloket in de vorm van een leurkaart of een kermiskaart. Er kan alleen een machtiging worden verkregen als de onderneming in de KBO ingeschreven is. Door een correcte inschrijving in de KBO volstaat evenwel een check van de KBO om te weten of die ondernemer ambulante of kermisactiviteiten kan uitoefenen.

De leurkaart of kermiskaart blijft geldig zolang de onderneming de ambulante of kermisactiviteit uitoefent. Wanneer de ondernemer zijn ambulante of kermisactiviteit stopt, dient hij in principe zijn leurkaart of kermiskaart bij een ondernemingsloket in te leveren. Deze verplichting is gericht op het verhinderen van de voorzetting van de ambulante of kermisactiviteit na schrapping van de inschrijving in de KBO. Echter dit gebeurt niet altijd. Het volstaat een schriftelijke verklaring aan het ondernemingsloket te overhandigen. In de KBO heeft de ondernemer zijn ambulante activiteit gestaakt, maar in praktijk blijft hij de markten bezoeken. De leurkaart geeft hier dan een vals signaal dat alles in orde is.

De consument mag er van uitgaan dat de gemeente de check heeft gedaan dat hij met een ambulante handelaar of kermisuitbater te maken heeft die hij moet kunnen identificeren. Eigenlijk volstaat hier de check van de KBO door de gemeente.

Krachtens art. 16 van het koninklijk besluit van 24 september 2006 betreffende ambulante activiteiten en art. 5 van het koninklijk besluit van 24 september 2006 betreffende kermisactiviteiten beperkt de nationaliteitsvoorwaarde de uitoefening op zelfstandige basis tot leden van de Europese Economische Ruimte, sommigen van hun ouders en verwanten, diegenen van andere landen die in België een onbeperkt of definitief verblijf hebben alsook de vluchtelingen erkend door België. Met het wegvallen van de verplichting van de leurkaart en kermiskaart vervalt in Vlaanderen deze nationaliteitsvoorwaarde om ambulante of kermisactiviteiten uit te oefenen. Onderdanen buiten de Europese Economische Ruimte blijven onderworpen aan de voorwaarden van een beroepskaart.

Met het verdwijnen van de verplichting van de leurkaart valt ook de moraliteitsvoorwaarde, vereist bij verkopen ten huize van de consument, weg in Vlaanderen. Het schrappen van deze voorwaarde zorgt voor administratieve vereenvoudiging bij de Openbare Ministeries die hun akkoord moeten geven voor personen die geen bewijs van goed zedelijk gedrag kunnen voorleggen nodig voor het verkrijgen van een machtiging ambulante activiteiten ten huize van de consument.

Het afschaffen van de machtigingen ambulante en kermisactiviteiten betekent een administratieve vereenvoudiging en kostenbesparing voor ambulante handelaars en kermisuitbaters. Om het statuut van ambulante handelaar of foorreiziger te beschermen verplichten we een inschrijving in de Kruispuntbank van ondernemingen die de ambulante of kermisactiviteit toelaat. Een buitenlandse ondernemingen zonder vestigingseenheid in België, moet ingeschreven zijn als onderneming voor het uitoefenen van ambulante of kermisactiviteiten volgens de procedure van het land van herkomst.

Een belangrijke besparing, financieel en administratief, is dat bij de opheffing van de regelgeving de overname van de databank machtigingen ambulante en kermisactiviteiten van de FOD Economie niet meer nodig is. De Gewesten moesten deze databank overnemen na de zesde staats hervorming. De FOD Economie stelde hiervoor een deadline aan de gewesten, gelet op de hervorming van de KBO. De drie gewesten samen lieten een eerste functionele analyse en kostenraming maken door Smalls voor overname van de databank. Het deel voor het Vlaamse Gewest zou op basis van deze raming een initiële bouwkost hebben van 265.000 euro en een jaarlijkse onderhoudskost van 60.000 euro.

Door de leurkaart af te schaffen kan VLAIO deze middelen investeren in de door de sectoren gevraagde databank attesten en de applicaties voor digitaal beheer van de markten. VLAIO wil dit doen via een groepsaankoop.

Voorwaarden inzake verzekering, volksgezondheid en veiligheid

De huidige verplichtingen blijven behouden om de ambulante en kermisactiviteit te verzekeren tegen burgerlijke aansprakelijkheid en brandrisico en te voldoen aan de voorwaarde inzake volksgezondheid bij de verkoop van voeding. Ook de voorwaarden inzake de veiligheid voor het uitbaten van kermistoestellen die personen voortbewegen met een niet-menselijke energiebron blijven van kracht.

De voorwaarde inzake de veiligheid voor het uitbaten van speeltoestellen op een kermis, bijv. trampolines, wordt toegevoegd.

Door het afschaffen van de kermiskaart, verdwijnt de vermelding van het nummer van de kentekenplaat van de kermisattractie of kermisvestiging die op eigen kracht voortbeweegt of in het andere geval van het voertuig welke de kermisattractie of kermisvestiging vervoert.

Om te garanderen dat de voorgelegde documenten inzake verzekering en veiligheid overeenkomen met de attractie die op de standplaats zal uitgebaat worden voegen we het bewijs van de inschrijving bij de DIV als voorwaarde toe.

In het register van de toewezen standplaats wordt verplicht het nummer van de kentekenplaat van de kermisattractie of kermisvestiging te vermelden.

De bewijsplicht van een foorreiziger om aan te tonen dat de gemeente de opstellingsinspectie van de kermisattractie heeft ontvangen wordt opgeheven. De kermisuitbater zelf moet na de opening van de attractie ten allen tijde de opstellingsinspectie kunnen voorleggen aan de gemeentelijke verantwoordelijke of aan de federale controlediensten. Het afleveren van een bijkomende ontvangstmelding van de opstellingsinspectie zorgt voor administratieve overlast bij de gemeenten.

Het opheffen van de identificatieverplichting bij ambulante activiteiten

Krachtens art. 21 van het koninklijk besluit van 24 september 2006 betreffende ambulante activiteiten dient elke persoon die een ambulante activiteit uitoefent zich te identificeren, hetzij door het voor leggen van de machtiging ambulante activiteiten, hetzij aan de hand van een leesbaar identificatiebord.

Art. III.25 van het Wetboek Economisch Recht bepaalt eveneens dat marktkramen, evenals de vervoermiddelen, die hoofdzakelijk worden gebruikt in het kader van de uitoefening van ambulante activiteiten op een zichtbare wijze het ondernemingsnummer moeten dragen. De identificatieverplichting opgenomen in art. 21 van het koninklijk besluit van 24 september 2006 betreffende ambulante

activiteiten vormt in zekere zin een overlap met de bepalingen van het Wetboek Economisch Recht.

De verkoop ten huize van de consument wordt niet voorafgaandelijk door de gemeente gecheckt. Maar er is wel de regelgeving betreffende verkopen buiten verkooppruimten voorzien in art. VI.64 (de informatieverplichting van de onderneming vóór de sluiting van de overeenkomst), in art. VI.65 (de verplichting tot bevestiging van de gesloten overeenkomst) en in art. VI.67 (het herroepingsrecht van de consument) in Boek VI van het Wetboek Economisch Recht die de consument beschermt.

De administratieve vereenvoudiging van de vergunningen niet-commerciële verkopen

Krachtens art. 7 van het koninklijk besluit van 24 september 2006 betreffende ambulante activiteiten zijn occasionele verkopen met een niet-commercieel karakter onderworpen aan een vergunning niet-commerciële verkopen. Concreet dekt de vergunning de verkopen die plaatsvinden met een menslievend, sociaal, cultureel, educatief, sportief doel of met als doel de verdediging en promotie van de natuur, de dierenwereld, ambacht- of streekproducten, of die plaatsvinden bij een humanitaire catastrofe, een ramp of belangrijke schade.

De vergunning wordt door het Agentschap Innoveren en Ondernemen uitgereikt, wanneer in Vlaanderen de verkoopactie de grenzen van een gemeente overschrijdt en geen bijkomende toelating van een gemeente vereist is. In alle andere gevallen wordt de vergunning door de gemeente uitgereikt.

De praktijk toont aan dat het merendeel van de verkoopacties met een niet-commercieel karakter lokaal gebeuren. De gemeente is de best geplaatste overheid om de juiste aard en het occasioneel karakter van de verkoopactie in te schatten en indicaties van eventuele fraude vast te stellen. Vertrekkend vanuit de beleidsvisie om de regelgeving op vlak van ambulante activiteiten te herbekijken in het licht van verdere decentralisatie en verhoogde autonomie van de steden is een vereenvoudiging aangewezen.

We geven aan de gemeente de autonomie om via haar reglement zelf de voorwaarden te bepalen om verkoopacties met een niet-commercieel karakter op haar grondgebied te regelen en toe te laten. De voorwaarde wanneer het Agentschap Innoveren en Ondernemen de vergunning moet uitreiken wordt opgeheven.

Het vergroten van de opzegtermijn bij het definitief opheffen van een abonnement op de openbare markt of op de openbare kermis

Krachtens art. 8 van de wet van 25 juni 1993, bepaalt het gemeentelijk reglement de opzegtermijn die moet gegeven worden aan de houder van een standplaats met abonnement op de openbare markt of op de openbare kermis die definitief wordt opgeheven. De opzegtermijn mag niet minder zijn dan zes maanden, uitgezonderd in geval van absolute noodzakelijkheid (bijv. dringende wegenwerken).

De wijziging die voorligt brengt de minimumtermijn van de opzegging terug naar twaalf maanden zoals die voor de wetwijziging van 2017 in Vlaanderen van kracht was. Het vergroten van de minimumtermijn van de opzegging die gemeenten moeten naleven verhoogt de rechtszekerheid bij marktkramers en foorreizigers bij de uitoefening van hun beroep. Vooral voor foorreizigers was het terugbrengen van de minimumtermijn naar twaalf maanden noodzakelijk. Een kermisseizoen loopt jaarlijks gemiddeld van februari tot en met november. De route wordt gepland in de winterperiode (december-januari) en gemeenten vragen om de inschrijvingen

en het leveren van de vereiste attesten in deze periode te doen. Het vinden van een alternatief na het opheffen van een standplaats op een openbare kermis neemt dan ook voor de foorreiziger veel tijd in beslag.

Het vergroten van de minimumtermijn van de opzegging naar twaalf maanden geldt wanneer de houder definitief zijn abonnement op een openbare markt of openbare kermis verliest. Wanneer de gemeente de duur van de kermis inkort waardoor de foorreiziger definitief zijn abonnement verliest op de dagen waarop de kermis niet meer doorgaat bedraagt de minimum termijn van de opzegging eveneens twaalf maanden.

In geval van een definitieve verhuis van de openbare markt, de openbare kermis, of een deel ervan, waarbij de houder zijn abonnement blijft behouden, blijft de minimumtermijn van de opzegging van de oorspronkelijke standplaats zes maanden. Dit laat de gemeenten toe om snel in te spelen op de natuurlijke ontwikkelingen van de ambulante handel en kermisactiviteiten op haar grondgebied.

In geval van absolute noodzakelijkheid, bijv. dringende wegenwerken, is geen minimumtermijn van de opzegging van toepassing.

De organisatie van ambulante activiteiten door de gemeente

De wetwijziging van 2017 in Vlaanderen gaf aan de gemeenten de nodige autonomie om hun visie op de organisatie van ambulante activiteiten gestalte te geven en via het gemeentelijk reglement een eigen passende regeling uit te werken waardoor ze snel en efficiënt een antwoord kunnen bieden op de wijzigende situaties, noden en tendensen. Betwistingen inzake de organisatie van de ambulante handel vinden zelden hun oorsprong in de wetgeving ambulante activiteiten, maar in de toepassing van de Europese Dienstenrichtlijn of de regels van behoorlijk bestuur.

De wetwijziging van 2017 behield echter een beperkt aantal basisregels voor de openbare markten waar de gemeenten niet van kunnen afwijken. Deze basisregels bieden de ambulante handelaars minimale en dezelfde garanties op de openbare markten in alle Vlaamse gemeenten (bijv. de voorwaarden voor een overdracht van een standplaats met abonnement op de openbare markt).

Aan de verleende autonomie aan gemeenten om de organisatie van ambulante activiteiten gestalte te geven of aan de basisregels die ambulante handelaars minimale garanties geven wordt niets gewijzigd.

Het toepassingsgebied voor het uitoefenen van ambulante activiteiten wordt geactualiseerd naar het nieuwe vennootschapsrecht wat maatschappen zonder rechtspersoonlijkheid toelaat standplaatsen bij gemeenten aan te vragen.

De organisatie van kermisactiviteiten door de gemeente

In tegenstelling tot de regelgeving inzake de organisatie van ambulante activiteiten kregen de gemeenten door de wetwijziging van 2017 in Vlaanderen geen verhoogde autonomie om gestalte te geven aan de organisatie van kermisactiviteiten.

Het koninklijk besluit van 24 september 2006 betreffende kermisactiviteiten legt voor alle kermisreglementen gemeenschappelijke voorschriften vast die minimale rechten voor de kermisuitbaters schept in alle Vlaamse gemeenten. Deze gemeenschappelijke voorschriften bieden de kermisexploitanten meer zekerheid, uniformiteit en duidelijkheid over de standplaatsen op de openbare kermissen die deel uitmaken van hun kermisseizoen en zijn noodzakelijk voor het afsluiten van

leningen bij het investeren in dure kermisattracties. De gemeenschappelijke voorschriften weerhouden de gemeente niet een eigen beleid te voeren inzake kermissen op haar grondgebied.

De gemeenschappelijke voorschriften voor alle kermisreglementen blijven behouden en slechts een beperkt aantal wordt geactualiseerd.

De wijziging die voorligt voegt de loting toe aan de toewijzingscriteria voorzien in art. 15§2 van het koninklijk besluit van 24 september 2006 betreffende kermisactiviteiten. Wanneer op basis van de bestaande toewijzingscriteria de gemeente geen keuze kan maken tussen de verschillende kandidaturen kan de gemeente via een loting de standplaats op de openbare kermis toewijzen.

Krachtens art. 18 van het koninklijk besluit van 24 september 2006 betreffende kermisactiviteiten is een overdracht van een standplaats op een openbare kermis pas mogelijk wanneer de overnemer de attractie uitgebaat op de overgedragen standplaats mee overneemt. Deze vereiste verhindert de mogelijkheid tot geleidelijke afbouw van het beroep.

De voorwaarde tot het overlaten van de attractie of vestiging uitgebaat op de overgedragen standplaats wordt niet langer verplicht. Hierdoor kan de foorreiziger geleidelijk zijn activiteiten afbouwen met behoud van zijn kermisattractie of kermisvestiging.

Om een handel in standplaatsen te vermijden wordt, naar analogie met de wijziging in 2017 voor ambulante handelaars, de regel toegevoegd dat de overdracht enkel mogelijk is aan een foorreiziger met eenzelfde attractie of vestiging behalve als de gemeente een wijziging van specialisatie toestaat. De overnemer dient ook de zelfde technische specificaties van de over te nemen standplaats te respecteren (bijv. de zelfde afmetingen), tenzij de gemeente een wijziging toelaat. Hierdoor wordt vermeden dat gemeenten een overdracht van een grotere attractie of vestiging met dezelfde specialisatie moet toelaten en daardoor de ruimtelijke indeling van de openbare kermis moet herschikken met het risico dat andere foorreizigers hun standplaats kunnen verliezen. In het register van de toewezen standplaats wordt verplicht de technische specificaties, zoals de afmeting van de attractie of vestiging, te vermelden.

Binnen het eerste jaar na de overdracht kan een standplaats niet opnieuw worden overgedragen, behalve na de expliciete goedkeuring van de gemeente.

Implementatie

Aandacht zal gaan naar een overgangstraject waarin de wijzigingen in de regelgeving worden bekend gemaakt aan gemeentelijke ambtenaren via regionale overlegtafels (ROT's) en thematische overlegtafels (TOT's) en via handleidingen e.d. voor zowel ambulante handelaars, foorreizigers, gemeentelijke ambtenaren en ondernemingsloketten.

Tegelijk met de hervorming van de wetgeving ambulante en kermisactiviteiten wordt een traject gestart om zowel de ondernemers (ambulante handelaars, foorreizigers) als de steden en gemeenten, die verantwoordelijk zijn voor de organisatie van de ambulante handel en kermissen, te ondersteunen op vlak van digitalisering. Met name wil VLAIO gelijklopend met de hervorming met middelen Vlaamse Veerkracht City of Things een groepsaankoop faciliteren van een digitaal beheerssysteem voor markten en kermissen m.i.v. een databank attesten.

De afschaffing van de voorafgaande machtiging (leurkaart) heeft ook gevolgen voor diverse besluiten die de voorwaarden en modaliteiten van de voorafgaande machtiging regelen, namelijk:

- het koninklijk besluit van 24 september 2006 betreffende de uitoefening en de organisatie van ambulante activiteiten;
- het koninklijk besluit van 24 september 2006 betreffende de uitoefening en de organisatie van kermisactiviteiten en ambulante activiteiten in kermisgastronomie;
- het koninklijk besluit van 24 september 2006 tot vaststelling van de vergoeding van de erkende ondernemingsloketten voor het beheer van de machtigingen van ambulante activiteiten en van de machtigingen van kermisactiviteiten.

De inwerkingtreding van de wetwijziging en de inwerkingtreding van de wijzigingen aan de drie koninklijke besluiten van 24 september 2006 gebeurt best op hetzelfde tijdstip. Om die reden bepaalt het decreet dat de Vlaamse Regering de datum van inwerkingtreding bepaalt.

C. Totstandkomingsprocedure

In de beleidsnota 2019-2024 van de Vlaamse minister bevoegd voor de Economie wordt de ambitie uitgedrukt om de regelgeving op het vlak van ambulante handel en kermisactiviteiten te actualiseren, de lokale autonomie te verhogen en beter in te spelen op nieuwe consumententrends op het vlak van markten.

In voorbereiding van dit ontwerp van decreet zijn er informele en consultatiegesprekken geweest met UNIZO, VOKA, met de sectoren vertegenwoordigd door de Vlaamse Federatie Ambulante Handel, de Verdediging der Belgische Foorreizigers, het Vrij Nationaal Syndicaat der Foorreizigers, de Vereniging der Belgische Foornijveraars, de beroepsfederatie van kermisexploitanten Hand in Hand, met de steden en gemeenten vertegenwoordigd door de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten en met de Unie van Erkende Ondernemingsloketten.

Dit ontwerp van decreet wordt voor een eerste principiële goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

De minister, bevoegd voor de begroting, heeft zijn akkoord gegeven op 31 mei 2022.

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen heeft advies gegeven op (datum).

De Raad van State heeft advies nr. ... gegeven op (datum).

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid, vermeld in artikel 39 van de Grondwet.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Artikel 1 stelt dat dit decreet een gewestaangelegenheid regelt.

Artikel 2

Artikel 2 voegt de definitie van Kruispuntbank van ondernemingen toe aan artikel 1 van de wet van 25 juni 1993 betreffende de uitoefening en de organisatie van ambulante en kermisactiviteiten.

Artikel 3

Artikel 3 vervangt het artikel 3 van de wet van 25 juni 1993 betreffende de uitoefening en de organisatie van ambulante en kermisactiviteiten.

Artikel 3 van de wet van 25 juni 1993 onderwerpt tot op vandaag de uitoefening van ambulante of kermisactiviteiten aan een voorafgaande machtiging, afgeleverd door een ondernemersloket. Een aantal voorwaarden en modaliteiten kunnen worden geregeld bij besluit.

Door de voorliggende wijziging wordt de verplichte machtiging voor de uitoefening van ambulante of kermisactiviteiten vervangen door een inschrijving in de Kruispuntbank van ondernemingen die de ambulante of kermisactiviteit toelaat. Voor buitenlandse ondernemingen zonder vestigingseenheid in België, volstaat het ingeschreven te zijn als onderneming in en volgens de procedure van het land van herkomst voor het uitoefenen van een ambulante of kermisactiviteit.

Niettegenstaande de verplichte machtiging wegvalt, blijft de controle door de gemeente mogelijk. Voor wie correct in de Kruispuntbank van ondernemingen is ingeschreven volstaat een verifiëring door de gemeente in deze databank om te weten of een ondernemer ambulante of kermisactiviteiten kan uitoefenen. Voor buitenlandse ondernemingen zonder vestigingseenheid in België, volstaat het de inschrijving als onderneming voor het uitoefenen van een ambulante of kermisactiviteit volgens de procedure van het land van herkomst te controleren.

Artikel 4

Artikel 4 heft de tweede paragraaf van artikel 6 van de wet van 25 juni 1993 op. De tweede paragraaf van artikel 6 geeft aan de Koning de bevoegdheid de voorwaarden te bepalen waaraan de houders van een machtiging moeten voldoen. Vermits de voorafgaande machtiging voor ambulante of kermisactiviteiten voor het Vlaamse Gewest wordt afgeschaft, is dit artikel zonder voorwerp.

Artikel 5

Artikel 5 heft artikel 7 van de wet van 25 juni 1993 op. Dit artikel geeft aan de Koning de bevoegdheid om de vorm van de machtigingen, de formaliteiten inzake aanvraag en aflevering alsook de rechten waaraan deze onderworpen zijn te bepalen. Vermits de voorafgaande machtiging voor ambulante of kermisactiviteiten voor het Vlaamse Gewest wordt afgeschaft is dit artikel zonder voorwerp.

Artikel 6

Met toepassing van artikel 8 van de wet van 25 juni 1993, bepaalt het gemeentelijk reglement de opzegtermijn die moet gegeven worden aan de houder van een standplaats met abonnement op de openbare markt of op de openbare kermis die definitief wordt opgeheven. De opzegtermijn mag nu niet minder zijn dan zes maanden, uitgezonderd in geval van absolute noodzakelijkheid, zoals bv. dringende wegenwerken. Bij absolute noodzakelijkheid is geen minimumtermijn van toepassing.

Artikel 8, paragraaf 2, eerste lid, derde gedachtestreep, van de wet van 25 juni 1993 wordt gewijzigd opdat de termijn van de vooropzegging die moet gegeven worden aan de houder van een standplaats op de openbare markt of de openbare kermis die definitief wordt opgeheven niet korter mag zijn dan twaalf maanden. In

geval van een definitieve verhuis van de openbare markt, de openbare kermis, of een deel ervan mag de termijn niet korter zijn dan zes maanden. In geval van absolute noodzakelijkheid en in andere gevallen die de Vlaamse Regering bepaalt is geen minimumtermijn van vooropzegging van toepassing.

Het vergroten van de minimumtermijn van de opzegging die gemeenten moeten naleven naar twaalf maanden geldt wanneer de houder definitief zijn abonnement op een openbare markt of openbare kermis verliest. In geval van een definitieve verhuis van de openbare markt, de openbare kermis, of een deel ervan, waarbij de houder zijn abonnement blijft behouden, blijft de minimumtermijn van de opzegging van de oorspronkelijke standplaats zes maanden. Dit laat de gemeenten toe om snel in te spelen op de natuurlijke ontwikkelingen van de ambulante handel en kermisactiviteiten op haar grondgebied.

Het vergroten van de minimumtermijn van de opzegging verhoogt de rechtszekerheid bij marktkramers en foorreizigers bij de uitoefening van hun beroep. Vooral voor foorreizigers was het terugbrengen van de minimumtermijn naar twaalf maanden noodzakelijk. Een kermisseizoen loopt jaarlijks gemiddeld van februari tot en met november. De route wordt gepland in de winterperiode (december-januari) en gemeenten vragen om de inschrijvingen en het leveren van de vereiste attesten in deze periode te doen. Het vinden van een alternatief na het opheffen van een standplaats op een openbare kermis neemt dan ook voor de foorreiziger veel tijd in beslag.

Artikel 7

In het artikel 10 bis van de wet van 25 juni 1993 wordt het woord privémarkt vervangen door de woorden private markt, wat duidelijker is.

Artikel 8

Artikel 12 van de wet van 25 juni 1993 wordt aangepast aan hetgeen wordt bepaald in het vervangen artikel 3 van de wet van 25 juni 1993.

Met toepassing van artikel 3 van de wet wordt de verplichte machtiging voor de uitoefening van ambulante of kermisactiviteiten vervangen door een inschrijving in de Kruispuntbank van ondernemingen. Die aanpassing moet ook in artikel 12 gebeuren.

Artikel 9

Wat geldt voor artikel 12 geldt mutatis mutandis ook voor artikel 13 van de wet van 25 juni 1993. Er kan dan ook verwezen worden naar de toelichting bij artikel 8 van dit decreet.

Artikel 10

Artikel 10 heft artikel 14 en 15 van de wet van 25 juni 1993 op. Artikel 14 stelt dat de minister in bepaalde omstandigheden de machtiging tot het uitoefenen van de ambulante of kermisactiviteit kan intrekken. Vermits de voorafgaande machtiging voor ambulante of kermisactiviteiten voor het Vlaamse Gewest wordt afgeschaft is dit artikel zonder voorwerp.

Bij artikel 15 gaat het om de opheffing van een overgangsregeling inzake de continuïteit van de vroegere machtiging. Deze bepaling is vandaag zonder voorwerp.

Artikel 11

De afschaffing van de voorafgaande machtiging (leurkaart) heeft ook gevolgen voor diverse besluiten die de voorwaarden en modaliteiten van de voorafgaande machtiging regelen, namelijk:

- het koninklijk besluit van 24 september 2006 betreffende de uitoefening en de organisatie van ambulante activiteiten;
- het koninklijk besluit van 24 september 2006 betreffende de uitoefening en de organisatie van kermisactiviteiten en ambulante activiteiten in kermisgastronomie;
- het koninklijk besluit van 24 september 2006 tot vaststelling van de vergoeding van de erkende ondernemingsloketten voor het beheer van de machtigingen van ambulante activiteiten en van de machtigingen van kermisactiviteiten.

De inwerkingtreding van de wetwijziging en de inwerkingtreding van de wijzigingen aan de drie koninklijke besluiten van 24 september 2006 gebeurt best op hetzelfde tijdstip. Om die reden bepaalt het decreet dat de Vlaamse Regering de datum van inwerkingtreding bepaalt.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en
Landbouw,

Jo BROUNS